DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ ET SANCTO LUCÆ, ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA IN SCHOLIS MEDICORUM, DIE JOVIS XXI. JANUARII MDCCXVII.

M. URBANO LEAULTE', Doctore Medico, Præſide.

An qui fermentationis, ille & hominis naturam neſcit?

QUISQUIS aut ſapientiæ ſtudio aut Medicinæ operam dedit, humani corporis ſcientiâ gloriatur. Quidni? puderet eum videri ſe ipſum neſcire, à quo Naturæ totius cognitio expectatur. Sed quotuſquiſque eorum eſt qui præter aut viſûs aut tactûs poteſtatem in eâ re excurriſſe cognoſcatur? ſingularum corporis partium nomina vel merè latina, vel græco detorta fonte magnificè proferuntur; ſua cuique facultas attribuitur, uſus aſſignatur, omnium cauſa his illiſve qualitatibus, primis, ſecundis, tertiis, occultis accepta refertur. Has inter honos præcipuus habetur calori, qui in capite ſpiritus animales, vitales in corde, in ore, ventriculo, totâ alvo infimâ naturales præparare, elaborare, perficere perhibetur. O laudem egregiam! O ampla ſpolia! Aut varias opinionum ſpecies, velut ægri ſomnia, ſibi in animum induxiſſe, aut diſſectionis labore improbo id unum detexiſſe, quod vel naturæ rerum imperitiſſimus aſſequi poſſit. Hæc omnia aut non abſurda, aut etiam vera ſint, quiſquis ſibi in detegendâ hominis naturâ docti famam comparare volet, progredietur ulteriùs, & per obſtantes ſcoliorum catervas ſua explicans arma, Naturæ ſinui ſe immerget; ibi, quæ deceat Philoſophum, latentem phyſicam & efficientem omnium humani corporis functionum cauſam ſedulò inveſtigaturus.

CORPORIS humani fabricam noſſe, non ſuperficiariam illam quidem, ſed intimam, & cortice vel ſpiſſiſſimo obvolutam alicujus pretii nec immeritò haberi debet. Sed quantumlibet in ea quis verſatus oculatuſque ſit, nihilo φιλοσοφότερος erit reputandus, dum variarum, quibus continuò exagitatur, motionum cauſam repererit; quam ſi quis contemnat, rerum quidem ſenſibus ſubjectarum haberi poterit eximius explorator, in humanæ verò naturæ ſcientiâ parùm aut nihil promoviſſe meritò exiſtimabitur. Hanc ut quis obtineat, ipſa ei Naturæ principia adeunda ſunt, non quælibet, ſed certa quædam. Eorum triplex ordo poteſt conſtitui; omnium prima & ſimpliciſſima atomi habeantur, ſolâ mentis acie perceptibiles; ſecundum occupent locum quæ reſolutionis Chymicæ auxilio detecta ſunt: poſtrema & compoſitiſſima terram, aquam, aerem & ignem putato. Primorum contemplatione parùm in inquirendâ hominis naturâ utilitatis percipitur, ut quæ eâ exiguitate prædita ſint, quam nulla aſſequi valeat ſenſatio vel exquiſitiſſima. Ultima jure etiàm contemni poſſunt, mixtorum naturæ magis quàm principiorum affinia: Te confer ad ea potiùs quæ ſimplicitatis moderationem habent, ſpiritum ſcilicet, ſal, ſulphur, aquam & terram, in quæ corpora ferè omnia ignis beneficio ultimò reſolvuntur. Hæc invicem tenaciſſimè conglutinata pace alriſſimâ perfruuntur, datâ verò occaſione explicata & ſibi permiſſa pro iis, quas gerunt inrer ſe, inimicitiis, & diverſis ad motum huc illuc propenſionibus, mirum quâ ſæpè exagitentur vehementiâ, quas turbas concitent, verbo dicam, fermentationem exſuſcitant, primam, præcipuam & efficientem, cùm omnium Naturæ operum, tùm etiam humani corporis functionum cauſam.

FERMENTATIONIS naturam, ejuſque ad explicanda Naturæ phœnomena neceſſitatem aliundè quàm ab Hippocratis ſcholâ repetere inane eſt. Ejus prima origo & remotiſſima ab atomis; hæ variis ornatæ figutis, ſpecie determinatis, numero indefinitis, & aſſiduo concitatæ motu, coalitu inter ſe mutuo moles quaſdam efformant exiguas, ægrè omninò & rarenter ſolubiles; ab his invicem conglutinatis ſpiritus, ſulphur, ſal, aqua & terra enaſcuntur, ſenſibilia rerum omnium principia. In horum unoquoque ſeorſim poſito nulla unquam perturbatio obſervatur, ex quibus enim conſtant moleculæ homogeneæ ſunt, & eamdem ad motum propenſionem ac determinationem habent. Iis verò ſimul compoſitis, præ niſu quo à ſe invicem ſeparari natæ ſunt, aſſiduo eoque diverſo, ſe ipſis interdùm, aliàs fermenti alicujus extrinſecùs occurrentis occaſione datâ ad motum invitantur. Hic motus fermentatio appellatur. Diſcrepat ab efferveſcentiâ; hæc ad ſolas corporis mixti partes integrantes pertinet, naturam ejus & eſſentiam non attingit, eamque duntaxat in eo mutationem creat, quæ tactûs aut viſûs judicio diſcerni & explorari poſſit; illa motus eſt inteſtinus principiorum corporis naturalis, quo nexus eorum & ordo immutantur. Si à ſe invicem omninò diſſideant, rem ipſam quam conſtituunt deſtrui, aliam oriri neceſſe eſt. Si quadantenùs duntaxat, ea ſolùm contingit alteratio, quæ aliter guſtum & olfactum quàm anteà afficiat. Fermentationem nativo atomorum & molecularum ex iis emergentium motui præcipuè adſcribendam non mediocriter adjuvat ea ſalis ſpecies, quæ aciditatis ſenſum excitare nata eſt; principiis corporis cujuſlibet vel ad motum valdè diſpoſitis, vel jam nonnihil exagitatis immiſcens ſeſe, particularum quibus conſtat acie longè acutiſſimâ ea tundit, diſcerpit, & à ſe invicem contentione non levi diſcriminat. Calculum ponet quàm optimè, qui fermentationi his fontibus natæ rerum omnium generationem, durationem, interitum tribuerit; hominis quoque, in quo quidquid virtutis corporeæ animadvertitur, aut neſciri, aut à fermentationis motu tanquam cauſâ primariâ, præcipuâ & efficiente repeti debere agnoſcendum eſt.

NATURA omnis quanta quanta eſt, fermentationis in rerum omnium productione vim & poteſtatem prædicat. Plantarum ei vegetatio, generatio animalium, lapidum, mineralium, metallorum debetur elaboratio. Atque hæc quidem probabile eſt, ex humido certâ quâdam ratione fermentato, & coaguli ſaliſve cujuſdam fixi interventu concreſcere; Quamobrem veteres quidam Philoſophi, inter quos Hippocrates, aquam ceu humidum rerum omnium principium ſtatuerunt. Quòd ſi ad plantas te convertas, magis res patebit, ſemen terræ mandatum halitibus ab eâ profectis, & tenuiſſimâ, mobiliſſimâque quam ſol ſuppedirat materiâ, interiùs exagitatum emollitur & dehiſcit; accedit aqua pluvialis, ut variis ſalium referta generibus, ſic ad movendam fermentationem aptiſſima. Hinc lobi explicantur, germinis fibrillæ panduntur, radices prodeunt, folia attolluntur. Hæc fermentationi dubitas eſſe tribuenda? Vide quanta eorum omnium facultas ſit ad promovendam vegetationem apud quæ ampla ſalis volatilis copia obſervatur. Idem de animalibus exiſtimato; vel homo cæteris longè antecellens, tantulæ rei debet quod naſcatur. Muliebre ſemen ovi naturam præ ſe ferens quid prodeſt, niſi virilis acceſſione fœcundetur? quod alio obtineri quam fermentationis nomine cœcus ſit qui contendat: Ecquid enim eam in ovo muliebri ſemen virile non moveat, quod tot venæ, arteriæ, nervi, vaſa lymphatica, glandulæ ſpirituoſum, ſpumoſum & fermenti validiſſimi undequâque inſignibus ſplendidiſſimis quaſi delibutum ſuppeditant. Hujus itaque appulſu ſeminis materni particulæ motu inteſtino exagitatæ, explicant ſe, tumultuantur, tamdiùque dimicant, dum hominis tandem aliqua primùm ſpecies priùs latitans expromatur, ab eâdem poſtmodùm, à quâ originem duxit, fermentatione incrementum, ultimamque perfectione adeptura. Ad hæc qui ſeriò attenderit, contumax ſit, ſi ignoratâ motûs hujus inteſtini naturâ ad accuratam humanæ naturæ cognitionem aut perveniſſe ſe contendat, aut ſperet unquam uſquam perventurum.

QUODCUMQUE in humano corpore obitur munus; fermentationis virtute abſolvitur; coctiones procurat omnes, liquores quoſque nativo caractere exornat, excernit ſuperflua: Ut ſe habet, vel naturæ votis conſentiens, vel ab iis aberrans, aut ſanitatem ſervat integram, aut morbum accerſit, vel ſub utroque caſu eâdem ſingularum partium configuratione & ſtructurâ remanente; ut hæc cauſæ ſine quâ ſtare non poſſumus, fermentatio efficientis & primariæ meritò rationem obtineat. Et certè quid referret ad Chyloſim interiorem ventriculi tunicam totuplici glandularum ſerie eſſe oppletam; quæ ei incumbit, fibris omnigenis muſculorum vices ſuſtinentibus eſſe intertextam. Venarum, arteriarum, nervorum, vaſorum lymphaticorum ſurculos innumerabiles per totam ejus ſubſtantiam diſpergi, ſi ceſſaret fermentatio, vel perperàm & vitiosè obiretur: Quin ipſe chylus per venas arteriaſque diſtributus maximè naturam mutaret ſuam, niſi veteraſcens cui admiſcetur ſanguis fermenti ei officium largiretur: Idem eſto de reliquis ſuccis huc illuc-ve impulſis judicium. Fruſtrà hîc ad calorem nullius apud nos, imò nec alibi uſpiam efficaciæ confugeris: niſi caloris nomine non nudam, quod plerique tamen ferè omnes faciunt, qualitatem intellexeris; ſed materiæ particulas ita & figuratas, & fermentatione exagitatas, ut ad eas admota manus ſenſationem experiatur quamdam caloris denominatione vulgo notatam, rei ipſi quæ tangitur ineptiſſimè attribuas. Has, mihi crede, omitte nænias, his deliramentis abſtine. Si veram Philoſophi & ſtudioſi Naturæ indagatoris perſonam ſuſtinere ac defendere velis, conſule fermentationem; eâ detectâ Naturam tibi hujus mundi univerſam atque hominis ſingularem repræſentabit: nihil te in vegetabilibus, nihil latebit in animalibus, eorum ortûs, durationis, interitûs cauſas dignoſces; putrefactionum omnium, diſſolutionum, præcipitationum, coagulationum deteges originem; verbo dicam, hominis quoque natura evadet perſpicua, nullâ unquàm uſquàm aliâ ratione penitùs detegenda.

Ergo qui fermentationis, ille & hominis naturam neſcit.

Domini Doctores diſputaturi.

M. Henricus Beſnier, Rei Herbariæ Profeſſor.
M. Joannes Beſſe, Medicus Domûs Regiæ.
M. Antonius de Juſſieu, è Regiâ Scientiarum Academiâ, & Botanices in Horto Regio Pariſienſi Profeſſor.

M. Joan. Bapt. Silva, Sereniſſimi Borbonii Ducis Medicus ordinarius.
M. Joannes Bapt. Thomas Martinenq.
M. Joan. Henricus Imbert, è Regiâ Scientiarum Academiâ.

M. Philippus Caron.
M. Joannes Gelly.
M. Claudius Burlet, Regis Hiſpaniarum Medicus primarius.

Proponebat Pariſiis CLAUDIUS DE LA VIGNE DE FRECHEVILLE, Pariſinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1717. à ſextâ ad meridiem.

Typis JACOBI QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.